

על שתי גלריות בטבריה

מאת א. רחל

השם גלריה-לאמנות נעשה אצלנו נמיש יותר ויותר. מישוהו עתה לו הנות ומציג פה לראווה ולמכירה כלים של קרמיקה ונחושת, תכשיטים של פסף, פה, עץ או ברזל, סובנירים-לתיירים בעלי איכות מסוימת, וקורא לחנותו בשם גלריה. על פי רוב גם תלויים על הקירות, בתוספת ציורי רים, עשויים נושא, אקווארל, צבע שמו או אפילו מוואיקה(1), שי שייכותם לאמנות אינה רבה יותר מו של אותם כלים.

בייחוד נמשכות הגלריות הללו, משום מה, אל המיבנים העתיקים, ה"אכזזיים", אל חורבות, אל שריי די חומות ממאות קודמות, הנוכח עתה לשחזור תוך גאמנות לסיגנון, כביכול.

החומה העתיקה של טבריה אינה יוצאת מכלל זה. לאחרונה נתוספו כאן כמה גלריות-לאמנות שכאלה; הן מכנות את עצמן בשמות-נערה נחמדים, אולי על שם הנערות הן נחמדות המנהלות אותן ומציגות בהן תצוגות-קבע, או בשמות פרטיים אחרים, על שם גברים או מקומות נחמדים, אולם הדברים המוצגים בהן לרוב בכלל אינם נחמדים, כאמור. אתה נושם קצת לרווחה כשאתה נקלע אל הגלריה שפתח לפני חדי שיים זאב ישכיל באותה חומה עתיקה של טבריה. הוא מציג בה את עבודותיו שלו עצמו, מיבחר תמונות שיור במרוצת עשר השנים הן אחרונות. תערוכה מקיפה כזאת, הן משתרעת על פני תקופת-זמן ארוכה כל כך, אולי לא יפלא שרבת גונים היא, והיא כוללת גם סוגים שונים של יצירות, וגם דרכי-ביטוי שונים, גם הלכירוח שונים. מכל מקום יש בה, עם זאת, להעיד על רבי-צדדי-תו של האמן.

אחת התמונות המוקדמות של זאב היא, באוסף זה, תמונת "ים סוף", והיא דומה בה למעין מדבר אדמי דם-ודרד; הרוח הבאה ממרחקים רבים מפסלת בחולות-המדבר גבעות ועירות לאלפים, זרות, זו בצד זו; מעצבת חומות ועירות בים, זו בצד זו, גל אחר גל, ולראש כל חומת-גל כתר-שלי-קצף מכסיף. זאב צייר את התמונה ב-1962 בצבעי אקווארל, אך כיוון שלא הגיחה את דעתו, שמר אותה בחדר עבודתו; לפני ארבע שנים שוב הוציא אותה מ"מחבואה, והוסיף לצייר בה, קווי עט שחורים חדשים מדגישים בה את חלוקת השטח שהיתה מרוזמת בה קודם לכן; והתמונה נרשאת עכשיו את התאריך הכסול 1962-1965.

תמונה אחרת נולדה במאירקה, ל" אחר שזאב שמע שם קונצרט באך שגערך במנזר, באינטרפרטציה מרהימה-לאזנו: בביצועם של כנר אנגלי וגיטאריסט ספרדי, ולתמונתו זו, בצחוב וכחול, קרא בשם "באך הגדול".

תמונה שלישית, גם היא מן ה"מוקדמות" כאן, כולה בגוני כתום, של משבצות בעלות שקיפות של "שעון שמש", מתבססת על מיבנה צבע המזכירה את פול קליי. עבודתו תיו של זאב מן הזמן האחרון רובן עשויות בצבעי אקריליק, והן ילידות טבריה (לכאן הגיע זאב ב" ספטמבר 1968 מחיפה); אחת הן מעניינות בהן היא זו המכונה בסיו "לא ביום ולא בלילה", והיא מצטיינת בתאורה מיוחדת במינה, בעלת איכות מאטפיסית כבתמונותיו של דת כיריקו; אתה מוצא בתמונה זו

מיליה לאופר ברבוריה בניר-דוד

דמוים גם לשמש בכתום, גם לירח צהוב, מעל ים כנרת. מדרגות המר-ליכות מאי-שם לאי-שם מגבירות

את אוירת-המיסתורין המרחפת על פני הכד הזה.

רישום בשחור לבן בעטר-מיוגרף, בקו זורם וכמעט אחיד בעכו, רשם את הכנרת בעת סערה, מאחוריה הרי הגולן, שמתן כמו נשמעת שריי קת ה, שרקייה וההד הבא מקיפלי ההרים.

התערוכה מכילה גם חיתוכי-ליניול יפהים שעשה זאב במאירקה, "חי" בת גוחי למשל, ו"עגלה ממאירקה", ועוד, ורובם מבוססים על מוטיבים המהווים כמו סמלים לעצמים שפגש שם, משאבת מים ישנה, למשל, גלי גלים, שניים, מוטיבים המזכירים טחנות רוח וכו'.

זאב הוא הבן הבכור במשפחת הציירים ישכיל. הוא נולד בליספציג ב-1929, עלה לארץ ב-1933 עם ה" משפחה (אחיו הצייר, עמוס, כבר נולד בארץ, ב-1935). זאב התחיל לצייר רק לאחר גמר שירותו בצה"ל. הוא למד באולפן לציור של החס"ד תדרות בחיפה שנתחל על ידי אביו, הצייר הוותיק אברהם ישכיל ועל ידי מגחם שמי חמנוח; לאחר מות שמי הצטרף לניהול האולפן צבי מאירוביץ. (בשנים האחרונות, לא" חר שאותו, "אולפן" שבק חיים, מנ" הל אברהם ישכיל סטודיו-לציור משל עצמו, ובו מלמד עכשיו זאב אחת לשבוע).

בשנים 62-1959 השתלם זאב ב" אקדמיה לאמנות בהמבורג, משם ערך מסעות באירוסה, ושהה כחצי שנה במאירקה. לאחר שובו לארץ, השתתף בחמירות שקמונה ועסק ב" שיחזור עתיקות במוזיאון לאמנות עתיקה בחיפה. כעבור חמש שנים

נענה להצעת משרד החינוך ומחל" קת החינוך של עיריית טבריה לנחל את "מרכז האמנות לנוער" בעיר זו. כאן משמש זאב גם כמורה בחוגים לציור מכתה ב' ועד י"ב. בכל קב" צה מתוך חשע הקבוצות לומדים חמישה עשר עד עשרים ילדים. ל" אחרונה הוחל בה גם בהוראת הפי" סול. רק אחוז קטן ביותר מן היל" דים, מגלים כשרון שלמעלה מן הממוצע המקובל, ובדרך כלל אין לדבר כאן על אמנים עתידים.

הגלריה הראשונה של טבריה

הגלריה של מיליה לאופר היא הוותיקה שבגלריות של טבריה; ע"י שנפתחה, לפני עשרים שנה, היו מציגים ציורי העיר וסביבתה בכתי המלון. לא היה צייר פארץ באותם הימים, אומרת בעלת ה" גלריה, הציירת מיליה לאופר, שי לא הגיע לטבריה כדי לצייר או-תה, את גופה בעל הנימה המיוח" דת, את הכנרת באלף פניה.

ציירו כאן גוטמן, קסטל, לבנון, שורין והולצמן. גם צפורה ברנר ו" מליטה שיפר ומי לא. גלריה לאופר פתחה את שערות בתערוכת-קבוצה של חמישה עשר ציירים ופסלים מ" יושבי עמק-הירדן (בהם ליאור רוט, למשל, בר-גל), והוותיקים עוד זוכ" רים את דברי המתיחה הנרגשים שהשמיע או מרדכי ארדון. בשנות קיומה תראשונות של הגלריה הוצגו בה בתערוכות-קבוצה יצירותיהם של איגשר, של סיגרה, ובתערוכות-יחיד הופיעה כאן גם מאנה כץ. בצד

לבנון, שורין, גוטמן, ועוד. הקוב" צרטיים חקאמריים, בזכרת מיליה לאופר, כבצוע פרנק פלג ואחרים היו כאן לשם דבר. ותוך פדי שפי" עת המוסיקה, ובהפסקת, יכול היה הקהל להתבונן כאן באילוסטרציות לתנ"ך מעשה ידי שאנאל, מן ה" שאר.

אולם לאחר פעילות אינטנסיבית כזאת של שמונה שנים גתופף ה" מתח, ציירים רחשו יותר ויותר פן העיר, ואז החליטו חלאופרים להפוך את הגלריה למקום-תצוגה לעבוד" תיה של מיליה עצמה.

מיליה זוכרת את עצמה כמציירת מגיל ארבע. בגיל קצת מבוגר יותר למדה ציור בצ'רנוביץ, ולאחר ש" עלתה לארץ ב"1930 חוסיפה ללמוד בירושלים אצל ריכטר, ידידו של ליאופולד קראקאור. בארבעים ה" מש שנות עבודתה ציירה מיליה לאופר גופים לרוב, ובעיקר את ג" פי הכנרת, גופים ובהם דמויות, וכן קומפוזיציות שונות של צמחים וכע" ליהיים. אולם בשנים האחרונות מעטמצמים נושאי ציורת של מיליה בפרחים, צפרים ודיוקני-ליצן.

גלריה לאופר פתחה בטבריה רק ששה חדשים בשנה. לאחר הפסח ארוזת משפחת לאופר את התמונות, הצבעים, ואת כלי הציור, ועוברת למעון-הקיץ שלה בקרית הציירים של צפת. מי שיוזמן לשם במרוצת חדשי הקיץ הקרוב מוזמן לבקר את הפרחים, הצפרים והליצנים של מי-ליה בגלריה הצפתית שלה. אולי אף יתווספו עליהם באהד הימים ציורי-גוף חדשים.